

Spørreundersøkelse om jurbetennelse – en liten smakebit

Forfatter

Lisbeth Hektoen, Helsetjenesten for sau, Animalia

Sammendrag

Publisert

2013

Referanse

Sau og Geit nr. 3/2013

Utskriftsdato

22.07.2019 www.fag.nsg.no

Spørreundersøkelse om jurbetennelse – en liten smakebit

Helsetjenesten for sau sendte tidligere i år ut en elektronisk spørreundersøkelse om jurbetennelse til medlemmene i Sauekontrollen. Her kommer et par foreløpige smakebiter fra svarene.

I spørreundersøkelsen ble det rapportert om en gjennomsnittlig forekomst av jurbetennelse hos søyer på 6,4% i 2012. (Foto: Grethe Ringdal, Animalia)

Først vil vi imidlertid rette en stor takk til alle som tok seg tid til å svare på spørsmålene. Vi fikk svar fra 1.296 produsenter, noe vi er godt fornøyd med. Vi har trukket ut 5 heldige vinnere blant dem som svarte. Disse har fått tilsendt fine, forhåpentligvis nyttige, Leatherman-verktøy.

Av de 1.296 som svarte hadde 1.253 sau som ble oppstallet innendørs deler av året. De ble bedt om å svare for denne delen av flokken dersom de også hadde sau som gikk ute hele året. Av de som svarte var det 43 som kun hadde sau i helårs utegange. Svarene fra disse besetningene er ikke med i de resultatene som presenteres denne gangen.

Forekomst av jurbetennelse

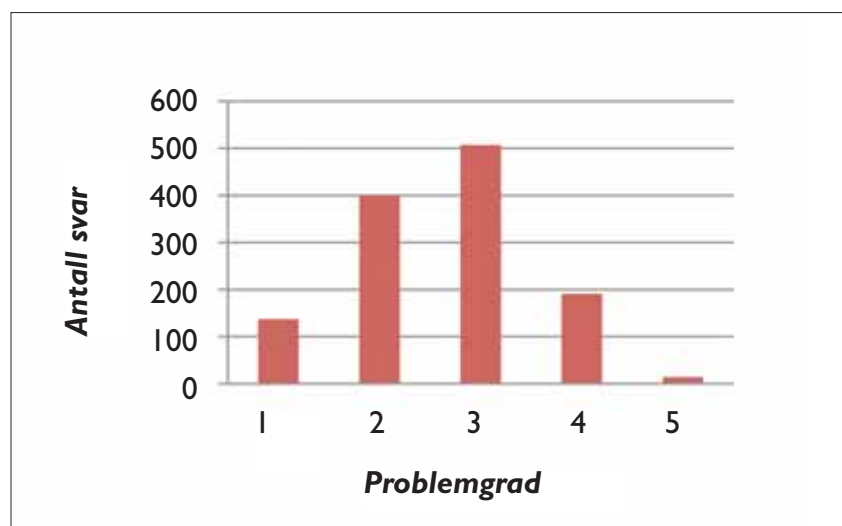
Vi spurte om hvor mange søyer i besetningen som fikk jurbetennelse i henholdsvis 2012 og 2011. Ut i fra svarene har vi beregnet at minst 6,4% av søyene som lammet fikk jur-

betennelse i 2012. I 2011 fikk minst 5,7% av søyene som lammet jurbetennelse. Variasjonen mellom besetninger er imidlertid stor. Forekomsten varierte i 2012 fra 0 til 30% av søyene.

Til sammenlikning var den rapporterte forekomsten av jurbetennelse 2,2% i besetninger i Sauekontrollen i 2012. Dette gjelder de besetningene som rapporterte sjukdom dette året. Tallet inkluderer både milde, moderate og alvorlige jurbetennelser (kodene 303, 304 og 311). Det ble ikke spurt om fordeling av de ulike alvorlighetsgradene i spørreundersøkelsen, men totaltallene er sammenlignbare. Det oppgis altså en mer enn dobbelt så stor forekomst i spørreundersøkelsen sammenliknet med det som rapporteres i Sauekontrollen.

Hvordan oppleves problemet?

Vi stilte også spørsmålet: *På en skala fra 1-5, hvor stort synes du problemet*

Figuren viser fordelingen av 1.249 svar på spørsmålet *Hvor stort synes du problemet med jurbetennelse er i din besetning?* (1= ubetydelig, 2= lite, 3= moderat, 4= stort, 5= meget stort).

med jurbetennelse er i din besetning? (1= ubetydelig, 2= lite, 3= moderat, 4= stort, 5= meget stort). 1249 produsenter svarte på dette spørsmålet. Gjennomsnittet for alle svarene var 2,64, altså blir jurbetennelse i stor grad oppfattet som et moderat helseproblem. Hvordan de ulike svaralternativene fordelte seg er vist i figuren. Det var også en tendens til at jurbetennelse ble vurdert som et større problem jo større besetningene ble.

Økonomisk betydning

Selv om mange vurderer jurbetennelse som et lite eller moderat problem, har sjukdommen stor betydning for enkeltbesetninger med høy forekomst og for saueholdet totalt. Hvis vi tar utgangspunkt i at vi har en million søyer som kan få jurbetennelse hvert år og en forekomst på 6%, kommer vi opp i 60.000 tilfeller årlig. Kostnaden (utgifter+produksjonstap) ved et tilfelle av jurbetennelse er tidligere beregnet til å utgjøre fra 1.400-2.200 kroner per tilfelle, avhengig av alvorlighetsgrad m.m. Ganger man disse tallene kommer vi opp i en årlig kostnad/ tap på over 100 millioner kroner årlig. Her bør det være potensiale for kostnadsreduksjon.

Vi kommer tilbake til flere resultater fra spørreundersøkelsen og videre arbeid med problemet jurbetennelse etter hvert.

Av Lisbeth Hektoen,
Helsetjenesten for sau
lisbeth.hektoen@animalia.no

Nytt om sau og geit

Hver dag!

www.nsg.no

Ren norsk merinoull med naturlig lanolin
— til filting og garn, til strikk og vev

Leine Merino

ULLA SOM GIR DEN GODE VARMEN

www.leinemerino.no, anders@leinemerino.no, 977 15 081

Norsk Ull fra Fatland i Det Hvite Hus!

Vi har mange produsenter som lurer på hva ulla blir brukt til, etter at den er levert ullstasjonen. Etter at ulla er ferdig sortert blir den sendt videre til ullvaskerier både i England, India og Kina. Noe av ulla kommer tilbake til Norge og blir brukt til eksempelvis strikkegarn til gensere, sokker, votter og luer, men mesteparten av norsk ull blir faktisk brukt til teppegarn. Hovedgrunnen til at norsk ull er så populært til teppeproduksjon er den gode spensten som finnes i ulla. Nylig fikk vi vite fra en stolt engelsk kjøper av norsk ull, at ull som var kjøpt fra Fatland var blitt brukt i presidentboligen Det Hvite Hus i USA. Da deler av presidentboligen skulle pusses opp og nye tepper skulle inn, var det nettopp tepper som inneholdt norsk ull som ble lagt på gulvene. Det skulle vel tyde på at norsk ull har god kvalitet. Dersom teppene som inneholder norsk ull fra Fatland er gode nok for President Obama og familien, så mener vi de skal være gode nok for mange andre også. Og det er de!

Tenk deg det neste gang du ser bilder fra presidentboligen i USA, at det kan være ull fra nettopp dine dyr som er brukt til teppene i Det Hvite Hus.

Det kan lønne seg å levere til Fatland Ull.

Husk at ull er et naturprodukt som det er viktig og ta vare på. Ull med god kvalitet er viktig for både økonomien i saueholdet, og for at våre kunder skal få laget gode produkter. Det er derfor viktig at du tar vare på ulla, og at du prøver å holde ulla ren og fin, og ikke minst tar hensyn til god ullkvalitet i avlsarbeidet. Skal vi få utnyttet sauen best mulig, må det satses på både kjøtt og ull. De som bruker litt tid på dette får godt betalt i både økonomi, en flott besetning og fornøyde dyr. Det er slik vi ønsker at det skal drives. Det er ikke alltid det er så mye som skal til for at ullkvaliteten skal bli bedre. De fleste som har dårlig ullkvalitet, kan ofte med enkle grep gjøre mye for å få opp kvaliteten og få mer igjen for ulla.

Har du spørsmål om ullevering, eller andre ting som gjelder ull, ta kontakt med en av våre ullstasjoner.

Våre tre ullstasjoner på Karmøy, Hommersåk og Leknes tar i mot ull fra hele landet.

FATLAND ULL AS

P.B. 90, HUSØY, 4299 AVALDSNES

Fatland Ull, Karmøy
Tlf. 52 84 30 15

Fatland Ull, Hommersåk
Tlf. 51 66 93 93

Fatland Ull, Lofoten
Tlf. 76 08 00 72

**Fatland Ull
står på
for deg!**